

virke. Dette vil formentlig bedst kunne ske paa den Maade, at der dannes et Repræsentantskab, til hvilket Halvet foretages dels af Indenrigsministeren ($\frac{1}{3}$), dels af de i Laanekassen interesserede Indtudsere ($\frac{1}{3}$) og af de i Sjælland, Fyn og Jylland samvirkende Landboforeninger samt Maribo Amts økonomiske Selstaa ($\frac{1}{3}$), og at dette Repræsentantskab i Forening gør Indstilling til Indenrigsministeriet med Hensyn til Ansættelsen af en Direktion, hvori Bankfyndighed, Landbrugsfyndighed og Retsfyndighed faar Plads i lige Forhold.

Det ny Instituts Opgave maa da blive den at modtage Pengelaan fra de forskellige bestaaende Sparekasser, Banker og andre Pengeinstitutter, med hvem Forbindelse kan opnaas, for atter ved Hjælp af disse Penge at yde Landbrugere Pengelaan mod en efter Bestyrelsens Støn i Henhold til forudgaaet omhyggelig Undersøgelse og erhvervede Oplysninger betryggende sekundær Pantestikkerhed i fast Ejendom, Besætning og Inventarium, solid Selvfyldegarantation eller anden efter Bestyrelsens Støn lige saa god Sikkerhed, alt under Sagttagelse af almindelige af Indenrigsministeriet efter Indstilling af Direktionen og Repræsentantskabet approberede Hovedregler, samt at føre Kontrol med den reelle og personlige Sikkerhed, der have hos Laantagerne, indtil disse have afviklet deres Gældsforhold til Laanekassen.

For at en saadan Centrallaanekasse for det danske Landbrug skal kunne gøre virkelig Nytte, maa den dels strække sig saa langt, som det overhovedet er forjvarligt, for at bringe Hjælp der, hvor der er virkelig skellig Grund til at hjælpe, og det kan ikke nytte, at den holder sig saa lavt, at al Mulighed for eventuelle Tab derved kan anses for udelukket, og dels maa den yde disse Laan saa billigt, som den kan.

Der maa derfor foruden Rente og Administrationsgebyr svares en Præmie som Æquivalent for den Risiko, som Instituttet udsætter sig for; men skal denne Præmie ikke sættes byrdefuldt højt, vil det tage lang Tid, inden der ad denne Vej kan dannes et betydeligt Reservecfond, og skulde Sparekasserne og de andre Pengeinstitutter m. fl. kunne betro deres Kapitaler til den ny Sparekasse, maa denne foruden den Betryggelse, som ligger i Bestyrelsens Dygtighed og Hæderlighed og afgiver en personlig Sikkerhed, tillige kunne paavise en tilstrækkelig reel Sikkerhed. Da den ny Laanekasse ikke kan stiftes som Aktieforetagende, dels fordi Tidsforholdene ikke egne sig dertil, og dels fordi den ikke bør være beregnet paa at skulle kunne give Aktieudbytte, vil denne reelle Sikkerhed, indtil der er dannet et tilstrækkeligt Reservecfond, ikkun kunne stiftes til Beje paa den Maade, at Statskassen stiller en Kapital, beregnet til 10 pCt. af Indlaanssummen, til Disposition for Laanekassen, saaledes at eventuelle Tab dækkes af denne Kapital, indtil de atter kunne refunderes den af Reservecapitalen.

Hvor stort et Tilskud fra Statskassens Side der herefter vil behøves for at realisere Planen om en saadan Centrallaanekasse, vil jo være afhængigt af de Finansoperationer, som denne vil komme til at gøre for at løse sin Opgave; men det maa her straks anføres, at det ligger langt uden for Tanken, at den projekterede Laanekasse skal drage endogsaa blot en større Del af den sekundære Prioritetskaptial og personlige Kredit til Landbruget ind under sig, idet det meget mere vil være Laanekassens Opgave at støtte og fremme en direkte Anbringelse af privat Kapital hos Landbruget, hvad den dels vil kunne udrette ved sin blotte Eksistens og dels derved, at den Landmand, der kan fremvise et af denne Laanekasse efter forudgaaet Undersøgelse givet Tilslag om Laan, deri vil have en betydelig Støtte over for den private Kapitalist, saaledes at Laanekassen kan forventes at gøre sin største Nytte ved at retablere den private Kapitals Tillid til det sunde Landbrug.

Skønt det saaledes tør haabes og forventes, at Centrallaanekassen vil kunne gøre en meget betydelig Nytte og virke regulerende paa Forholdet i det Hele uden at komme til at yde direkte Udlaan i noget særdeles betydeligt Omfang, bør den dog, for at denne Forventning kan opfyldes, være situeret saaledes, at den kan disponere over saa store Kapitaler, at den maa anses for at være i Stand til i paakommende Tilfælde at kunne fyldestgøre ethvert besøjet Krav til dens Hjælp, og et Tilskud fra Statskassens Side af en Million Kr., stigende efterhaanden som Indlaanssummen overstiger 10,000,000 Kr., indtil tre Millioner Kr. som Maksimum, maa formentlig kunne betragtes som fuldkomment tilstrækkeligt.

Med disse Bemærkninger, og idet vi vedføje et Udkast til Grundlinier for Statutterne for en Centrallaanekasse for det danske Agerbrug, fremsende vi erbødigt det Andragende til den høje Regering og Rigsdag, at der ved sammes Foranstaltning maa blive erhvervet en Lov, ved hvilken den høje Indenrigsminister bemyndiges til at stad-